

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

2 dostavljanjem na dom ali po pošti K 10.— mesečno,
četrtletno K 30.—
Če pride naročnik sam v upravnishvo po list: Me-
sečno K 9'50. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Posamezna številka stane 60 vin.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica
št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Leto III.

Maribor, sobota 12. junija 1920.

Št. 129.

Giolitti sestavi novo italijansko vlado.

Iz seje narodnega predstavništva. — Esad-paša voditelj albanskega protitalijanskega gibanja.

Kdo je uničil denarno vrednost?

Pri čitanju četrtkovnega članka »Skromnost« se mi je nehote vzbudil spomin na moja slična izvajanja v l. 1917; le da so moja izvajanja segala globlje nazaj in zrla dalje naprej. Slični spomini in opomini bi moral biti vsakdanji evangelij našega časopisja že od početka prevrata.

L. 1917 sem bil kot vojak referent za vojno gospodarstvo. Kot tak sem moral vsak mesec poročati o svojih utisih nabranih zlasti na gospodarskem polju. Iz teh utisov sem formuliral vzroke in posledice splošne krize, v kateri smo se že l. 1917 nahajali vsi s civilnim prebivalstvom vred.

O vzrokih gospodarske (živilske in denarne) krize sem poročal — in to je važno in aktualno še za danes — približno sledeče:

Do vojne smo živeli — tako-tako — danes čutimo, zelo dobro! Vsak je spoštoval svoj denar, tem bolj čim manjše dohodke je imel. Mali ljudje, všteti nižje uradnike so živeli po znanem nemškem geslu »Strecken nach der Decken«. Poseben znak te dobe

je bila splošna občutljivost, odpor in upor proti vsakemu tudi najmanjemu povišanju cen. Povišanje mleka za 2 vinarja je izvalo vsaj na Kranjskem proteste po celi deželi; istotako povišanje piva za 2 v pri litru. Ni bilo treba nobenih društev, nobenih hujšakčev, ljudstvo samo se je organiziralo na splošen bojkot; trpelo je rajše pomanjkanje, strastni pivci so se heroično odrekli svoji strasti, potrebi in navadi. Ljudska odločna volja je postala suverena — odločilna in navadno je zmagala. Kakšen hrup v vsi javnosti je izval povišani porto za loko-pisma od 6 na 10 v; pred vsem je vodila trgovina in obrt glavno protestno vojno. Za 4 vin. razlike pri 1 litru vina so pivci šli tudi 2 uri daleč v »pušenšanke«; značilno je bilo ravno pri tem dejstvo, da akoravno je marsikdo pri takih prilikah popil večjo množico, kakor bi bil sicer, vendar odločilna je bila — nižja cena.

Značilno je bilo tudi, da so gostje vsako povišanje cen v gostilnah in kavarnah, skušali zravhati na napitnini; namesto 4 samo 2 vin. itd. Skratka, ljudje so znali ceniti vrednost denarja in ker s povišanjem cen niso istočasno se povišali tudi dohodki (v splošnem), so se takoj v samoorganizaciji uprli, v za-

vesti, da se jim godi krivica. Taka je bila javna morala do vojne.

A kdor bi bil trezno opazoval isto ljudstvo na dan proglasitve vojne, bi ga ravno na tem polju niti ne opazoval več, taka nepričakovana sprememba. Kakor da bi bili ljudje do 27. julija 1914 vkovan v verige, so v tem trenutku z vojnim navdušenjem raztrgali na mah te težke verige, začutili so se svobodne; pobožni malikovalci denarja so zgubili vsako spoštovanje do tega malika. Kakor da bo jutri sodni dan in se treba danes še izživeti, je vse padlo po vživanju, kakor to delajo mornarji, stopivši po dolgi vožnji na suho.

A obenem s tem pojavom se je pojavila tudi — vojna špekulacija. Čim več kje prometa, čim večji naval, tem višje so naraščale cene. In nihče se ni brigal za nje, »Če bo morda že jutri treba dati najdražje, to je življenje, kdo bi se brigal za cene?« Ljudje so v prvih treh mesecih povžili več nego preje v treh letih. Zlasti pri nas (vojaštvo) se je naravnost razkošno razsipavalo, tako z denarjem kakor s prehrano. Bajtar, ki je dotlej enkrat na leto si privoščil funt mesa, ga je imel zdaj dan na dan in kruha toliko, da ga je ležalo vse polno okrog vojašnic in ob vseh

L. Stane:

TRPINI.

Telovo 1920.

Po mestu vlada živahno vrvenje in ulice se polnijo z različnim občinstvom. Tu vidiš gospode s svetlimi cilindri na skrbno frizirani glavi, tam elegantne dame z oblekami po najnovejšem četu pretiranem in neokusnem kroju.

Kaj zato? Pokazati je treba vendar svetu, kaj premore šiviljina umetnost in težka mošnja verižniške aristokracije. Na vogalih pa vidiš študenta, kako maha s svojo novo gizdalinsko palico in predrzno fiksira mimoidoči mlajši ženski svet. Mošnja ga gotovo ne teži, drugače bi ne postopal po cestah. Hlastno vsrkava vase pestrost mestnega življenja; s kritičnim pogledom motri najnovejšo toaleto in njegove, v satiričnem tonu dodane opazke izzivajo v krogu tovarišev bučen smeh in kroh, da se zgrajajo nad njimi skrbne matere in idealno zaljubljene mestne devotke. Star kmet iz okolice, ki prihaja ravnokar od desete maše, pa pravi poltiho svojemu nadbudnemu sinu:

„Glej škrice, kako so lušni; pa liter bi stavil, da nimajo groša v žepu.“

Kmetska učenost, si mislim, kako dobro si jo znala pogoditi. Istega mnenja sem namreč

tudi jaz, in prepričan sem, da ni ravno napako.

Gruča mladih častnikov s svetlimi sabljicami se sprehaja po promenadi. Ostroge žvenketajo na mestnem tlaku in vzbujajo mnogo pozornosti pri nežnemu spolu, ki je že itak napram uniformi brez vsake moči. Pogledi švigajo semtertje.

Desnica se venomer dotika kapinega ščitka, tam lahek odziv glave; vse svečano, dostojno...

Tudi ta družba ni nič manj razposajena. Na obrazih jim bereš zadovoljnost in ne pre slabega življenja.

Mimo mene gre gruča starejših možakov. Njih obleke so dostojne, a pozna se jim takoj, da niso nove. Tupatam zamoreš najti sledove, ki jih je pustila za seboj skrbna roka domače gospodinje.

Obrazi so resni, ravnokar njih besede. Nevede podam se za njimi. Ta gruča, po obleki sojeno, nižjih slojev, me je zanimala bolj nego vse prejšnje. Govorili so glasno, rekli bi skoro kriče, kakor je navada v gostilni, in tako slišal ves njih pogovor.

„Kje za Boga si vendar vzel frak, Tone?“ se je začudil prvi, majhen čokat mož z gladkobritim obrazom. „Jaz ga tri leta že nimam. Star

je bil sicer, a dober bi bil še danes, ko bi mi ga ne bila zamenjala stara za jajca in mast tistikrat; saj veš kako huda je predla takrat, pred tremi leti.“

„Vem, vem, kaj bi mi pravil; slabo; proketo slabo. Ali mar je danes boljše za nas? Danes ima vsak komisijonar in cestni pometal več zasluzka, kakor ti z vsemi tvojimi šolami in izpiti, mar ne? Ako hočeš imeti danes pošteno obleko, moraš dati zanjo plačo najmanj treh mesecev. Mar ni tako?“

„Kje je potem ostalo“, modruje tretji, „kje hrana, stanovanje, obutev, otroci...“

„Pa kaj, ko bi le hrane bilo dovolj in po ceni. Saj si komaj enkrat v tednu privoščim mesa. Na kaj boljšega se mi še sanja ne,“ doda spet prvi.

„Veš kaj Jaka. Treba bo, da se zopet enkrat kje snidemo in se o tem pogovorimo. Kaj meni ti o tem, Tone?“

„Vse prav, kje pa? V gostilni? Za gostilno mi ne preostaja niti vinarja in prej se svet podere, predno mi da stara kaj iz svojega žepa“, pravi žalostno Tone, ki je bil še vedno srečni posestnik starega oguljenega fraka.

„Pa kaj bi toliko besedičili, ko vse skupaj nič ni“, se oglasi sedaj četrti ki je ves čas mirno poslušal. Tudi njegova obleka je bila

železniških progah. Poleg tega je civilno občinstvo povsod, kjer je videlo vojake, jih naravnost preobložilo z darovi visoke vrednosti, večina teh daril je bila zavržena. To brezumno razmetavanje in uničevanje narodnega in državnega bogastva je še pospešilo od poklicane strani ugotovljeno prepričanje, da bo vojna že o božiču 1914 za nas (Avstrijo) zmagoslavno končala.

Naj se za danes tu prekine. Mislim, da kdor mi je že do tu sledil, je v zrcalu teh spominov prav lahko spoznal tistega, ki je uničil denarno vrednost že leta 1914 in ne kakor se napačno sodi še le zdaj; tu, tisti smo mi sami! Adama in Evo je zapeljala kača, nas pa naše navdušenje za vojno. Kakor je oni »izvirni greh« rodil posledice, tako jih je ta naš vojni greh do današnjega dne.

Toda če so se ljudstva drugod že otresla pohujšanja vojnega greha, če se drugod masa zaveda vrednosti denarja ter blaga in se vrača nazaj k svoji odporni navadi proti vsakemu krivičnemu natezanju cen, če drugod že zopet znajo krotiti brezmernost v uživanju magari najpotrebnejšega; ali naj bomo mi Jugoslovenci najzadnji, najslabejši? Ne! Vsak zase ojačite k prepovedi samega sebe! Če se tako prerojeni organiziramo proti vsakemu nadaljnjemu povišanju cen, bo dosedaj nenasitena bestija: špekulacija, kmalu poražena ležala pred našimi nogami. P.

Dnevne vesti.

Neodpustljiv greh. Včeraj smo poročali, kako tiho in brez vsakega protesta zapuščamo našo Radgono ter izročamo smrti naše tamošnje Slovence. To pa še ni najhujše, kajti Radgono je določila premodra pariška mirovna konferenca na željo par renegatov republiki Avstriji; najhujše pa je to, da se popolnoma nič ne brigamo niti za one obmejne točke, katerih usodo bo določila komaj bodoča mejna komisija. Tako poroča včerajšnja »Straža« o pretkani nemški agitaciji v Kaplji. Nemci delujejo z vsemi sredstvi in z velikanskim aparatom, da bi si priborili pri podrobni določitvi meje čimveč ozemlja. Komisije, ki bodo določevale naše podrobne meje, nam, kakor lahko sklepamo, ne bodo preveč naklonjene, radi tega bo treba tu pričeti s temeljitim delom. Istočasno pa prinaša »Naprej« zanimiv dopis iz Dolnje Lendave, kjer pravi dopisnik, da obstoja velika nevarnost, da nam bo mejna komisija

močno obrabljena. Nova je bila na njem le široka svitlorudeča kravata, na katero je bil ponosen kakor vojak na svojo zastavo.

„Govoril boš in govoril, da te bo še jezik bolel; in kaj boš s tem dosegel? Nič in trikrat nič. Na noge se moramo postaviti in pokazati svetu našo pest, da bodo vedeli, s kom imajo opraviti. Ali nismo mar zaslužili boljšega življenja? Kdo je ob prevratu svojo službo vestno izpolnjeval, medtem ko so si roparske tolpe polnile svoje žepe s tujim blagom? Kdo je tedaj zasedel vsa važna in potrebna mesta in služil do danes z udanostjo in požrtvovalnostjo, ki ji ni para? Povejte mi, ali smo si zaslužili to sramotno plačo, s katero ne moremo umreti, še manj pa živeti?“

„Za Božjo voljo, molči vendar, da te kdo ne sliši“, zavpijejo vsi trije naenkrat in se boječe ozirajo okoli.

„Hvali Bogu, da te ni nihče slišal.“

„No, in če bi me? Kaj meni mar za to; naj slišijo, saj je gola resnica. Ali morda ni res? Da vam pa povem: vi ste bojazljivci, figovci, ker vas je strah povedati ljudem, kar jim gre, resnico v obraz. Sram me je da ste moji prijatelji. Z vami se sploh več ne da govoriti.“

Rekli, se obrne in brez pozdrava odkoraka v nasprotno smer.

ta kraj kratkomalo odtrgala. Neodpustljivih grehov smo napravili že dovolj in bil bi skrajni čas, da bi enkrat pričeli temeljito misliti na predstoječe dni, ki bodo za naše obmejne kraje življenskega pomena. Ker ko bo prepozno, ne bo pomagalo nobeno zvonjenje več.

Rekonstrukcije pokrajinskih vlad. Še nedavno niso naši klerikalci hoteli nič slišati o rekonstrukciji pokrajinskih vlad in ko smo svoječasno mi o tem poročali, se je oglasila »Straža« ter kategorično trdila, da je rekonstrukcija pokrajinskih vlad le naša pobožna želja. Rekonstrukciji se je upiral tudi »Slovenec«. V svoji 130 številki pa piše sedaj: »Ker je prišlo v Belgradu (naši klerikalci pišejo, da prav gotovo vsak na prvi pogled spozna njihov separatizem, demonstrativno še vedno Belgrad, ali celo Beligrad, mesto enotnega imena Beograd, ki ga rabi vse drugo časopisje) do koncentracijske vlade, je brez dvoma postalo tudi vprašanje rekonstrukcije pokrajinskih vlad aktualno.« Dolgo časa so rabili, da so prišli do tega neprijetnega spoznanja. Ker pa so vendarle prišli, ko vidijo, da v danih razmerah sploh ne gre drugače, poskušajo znova, da bi razbili komaj sestavljeno koncentracijsko vlado. To je zopet nov dokaz, do kje sega njihov patriotizem.

O prof. Favai-ju smo po naknadnih zanesljivih informacijah zvedeli, da se mu je v članku, ki ga je naš list posrel po »Slov. Narodu« dne 6. majnika, delala krivica, ko se mu je ob priliki štrajka očitalo protidržavno ali sploh protipostavno rovanje in v katerem se je klicalo policijo in šolske oblasti na pomoč. Obžalujemo, da smo imenovano notico ponatisnili, v kateri je tičala preveč osebnost. To približno resnici na ljubo.

Naše kavarne in vino. O neprimernih cenah vina v podrobni razprodaji se je pri nas že mnogo govorilo, toda resnično odiranje doslej vendarle še ni prišlo na dan. Zadnje čase se namreč dogaja, da nekatere naše kavarne same polnijo butiljke, ki jih potem po 30—35—40 in več kron prodajajo kot originalne polnitve. Vino v teh butilkah je navadno vino, ki ga kavarnarji hranijo v sodih, kakor gostilničarji. Na ta način povišajo cene vinu pri litru za deset in več kron. To je navadna sleparija, za katero bi se merodajne oblasti na vsak način morale malo pobrigati.

Iz pisarne Slov. mestn. gledališča. Iz posebnih vzrokov se je moral abonement nedeljske predstave spremeniti na B—50 in ne na A—49 kakor je bilo prvotno javljeno, kar naj blagovole gosp. abonenti vzeti na znanje.

Nihče ga ni zadrževal.

„Revež! Prevroč kri ima, ki mu hitro vzkipi. Dobro da ga nihče ni čul. Pa kaj bi tarnali, saj bo kmalu bolje. Potem si bomo že lahko privoščili četrtinko boljšega. A glej, tu se že zbira jo.“

Uvrstili so se v procesijo med tovariše — sotrpine.

Srečal sem tovariša.

„Ti, kdo je bila ta družba, ki je šla pred teboj. Vedla se je zelo čudno, smešno. Mislim sem že, da so to ljubljanski postrežki...“

„Ah kaj“, sem ga prekinil. „Oni se imajo razmeroma še dovolj dobro. Ti pa so bili ljudje, ki kljub njih izobrazbi ne dobivajo toliko plače, da bi se enkrat pošteno oblekli. Trpini vseh trpinov.“

Gledal sem procesijo, ki je korakala mimo mene in se vila kakor črna kača po beli tlakovani ulici in ugledal sem v njej še mnogo, mnogo teh trpinov, katerim se je brala s obrazov skrb in vsakdanja borba za obstoj. Utisnila je čelu, ki se je gubalo vedno bolj in bolj, neizbrisljiv pečat, a njih preobložene rame so udano nosile križ, ki pa ne bi smel biti tako težak.

Ubogi trpini! Ali bo kmalu napočila zora, ki vam bo prinesla rešenja in snela križ z vaših trudnih, omagujočih ramen? Bog daj!

Opustitev mestnih otroških vrtcev. Današnja »Marburger Zeitung« jedikuje radi razpustitve mestnih otroških vrtcev, ki so bili še doslej nemški. Po našem mnenju je to popolnoma upravičena stvar, ker se bodo, kakor se nam poroča, mesto teh nemških mestnih otroških vrtcev najbrže že prihodnje šolsko leto otvorili državni slovenski otroški vrtci, na podlagi novega zakona o narodnih šolah. »Marburger Zeitung« nastopa proti opustitvi teh otroških vrtcev tudi radi tega, ker pridejo radi tega baje ob službo na teh zavodih nameščene vrtnarice. Po našem mnenju pa to ni nikaka utemeljitev, kajti šolski zavodi menda vendar niso radi tega tu, da imajo pri njih gotovi ljudje zaslužek.

„Wiener Luxus-Bäckerei Karl Robaus.“ Na našo notico pod tem naslovom v 126. številki nam sporoča g. Robaus, da omenjenega voza ne uporablja več, ker ima še drugi voz s slovenskimi napismi. Ker pa se je ta voz pokvaril ter ga je moral dati v popravilo, je bil za dva dni, dokler ni bil pokvarjeni voz popravljen, primoran rabiti stari voz z navedenim nemškim napisom. Toliko v pojasnilo.

Danes popoldan je prispel semkaj delegat prosvetnega ministrstva v Beogradu g. prof. Grol, da se na licu mesta informira o stanju našega slovenskega gledališča v Mariboru. Upamo da se o tej priliki vendar enkrat reši to pereče vprašanje ter zagotovi nadaljnji obstoj tega za naše mesto velepomembnega zavoda. Delegata najiskrenejše pozdravljamo.

Anketa o vprašanju našega gledališča. Ravnateljstvo našega mestnega gledališča je sklicalo za včeraj popoldan ob 18. uri v koncertno dvorano kazinskega poslova anketo o vprašanju našega gledališča, katere so se povabljeni gospodje in dame skoro polnoštevilno udeležili. Ker pa je tekom popoldneva prispela telefonična vest, da prispe danes v Maribor delegat prosvetnega ministrstva se je anketa odgodila ter določila za jutri, v nedeljo ob 11. uri v istem prostoru. Vsi povabljeni se še enkrat naprošajo, da se polnoštevilno udeležijo te ankete.

Pošiljanje našega časopisja v po Italijanih zasedeno ozemlje je po dolgem času vendarle dovoljeno. Ljudstvo v zasedenem ozemlju je to dovolitev sprejelo z velikanskim navdušenjem, kajti s tem je padla precej ona strašna ograja, ki jih je doslej delila od bratov v Jugoslaviji. Poština za vsak izvod v zasedeno ozemlje odposlanega lista pa je silno visoka, znaša namreč 40 vinarjev.

„Olepševalna krava.“ Pri »Rdečem ježu« v Vetrinjski ulici bo razstavljena jutri krasna, čudovito velika in debela krava. Vstopnina znaša za osebo 1 K ter je namenjena za podporo »Olepševalnega društva«, zato je tudi dobila ime »olepševalna«.

Opozorjamo na nocojšnji sokolski ples v Narodnem domu.

101.509 kron 10 vinarjev znaša dohodek nabiralne akcije za rešilni avtomobil našega prostovoljnega rešilnega oddelka. Ta znesek ne kaže samo darežljivost in spoznavanje pomena dobrodelnosti mariborskega prebivalstva v najlepši luči, ampak je tudi dokaz o izvršenem ogromnem delu pri akciji udeleženi. Gospodične so s svojim nabiranjem dosegle čisti dobiček 37.064/10 K, medtem ko se je ostanek nabral od gospodov H. Voller in G. Siege z večdnevni naporom nabiralnim delom pri tukajšnjih velepodjetnikih in trgovcih. Naš vrli rešilni oddelek je s tem krasnim uspehom lahko povsem zadovoljen in ponosen na to, da se njega požrtvovalno prostovoljno delo od mariborskega prebivalstva na tako lep način podpira. Posebno pohvalo zaslužita gospoda Voller in Siege za njiju s tako lepim uspehom izvršeno delo.

Izlet maribor. učiteljskega društva v Limbuš. V četrtek je priredilo naše učiteljsko društvo izlet v Limbuš. Slabo vreme zadnjih dni je preplašilo mnogo kolegov in kolegij, da se izleta niso udeležili, kar jim je bilo pa gotovo žal, ker je po megle-

nem in mokrem jutru prisijal prav lep in solnčen dan, le na večer je pričelo spet deževati. Z izletom, katerega se je udeležilo okrog 50 kolegov in koleginj, je bilo združeno tudi zborovanje. Bil je to lep dan medsebojnega prijateljstva in solidarnosti našega zavednega učiteljstva. Izleta se je udeležil tudi g. nadzornik Lichtenwalner.

Izlet v Limbuš. Slovensko železničarsko pevsko društvo »Drava« v Studencih priredi v nedeljo dne 20. junija 1920 pešizlet v Limbuš. Zbirališče pred »Sokolskim domom« v Studencih. Odhod točno ob 14 uri (2 uri poldne). Mlado društvo nastopi prvič. Igrajo tudi društveni tamburaši. Za okrepčilo bo skrbel gostilničar Feliks Rotič. K obilni udeležbi vabi omenjeno društvo. V slučaju slabega vremena izostane izlet.

Novi kolki. Z dnem 16. junija 1920 pridejo v promet kolki nove emisije, in sicer po 2, 5, 10, 20, 30, 40, 50 in 60 par in po 1, 2, 3, 4, 5, 8, 10, 12, 16, 20, 24, 30, 40, 50 in 100 dinarjev, ki se prodajajo za dinarje ali za krone v relaciji 1:4. Kolki, ki so sedaj v porabi, se z dnem 16. junija t. l. razveljavijo in se zamorejo zamenjati od tega dneva dalje tekom dveh mesecev proti kolkom nove emisije.

V nedeljo vsi v »Ljudski vrt« na prvi dan naraščaja sokolskih društev!

Kultura in umetnost.

Častni večer gospe Setinske in gosp. Železnika. V četrtek sta praznovala naša priljubljena igralca gospa Iva Setinska ter gospod Rado Železnik svoj častni večer kot Gerda in Friderik v Strindbergovi drami »Pelikan«. Občinstvo je pokazalo, da zna ceniti zasluge naših umetnikov ter je ta večer res častno zasedlo gledališče. Ovacije je bilo mnogo, mnogo tudi cvetja. Nam se zdi lepo in prijetno, da občinstvo s cvetjem izkazuje čast našim igralcem, vendar pa mislimo, da bi se za isti denar mesto cvetja kupilo kake druge darove, ki bi imeli trajnejšo vrednost nego jo ima cvetje, ki v par dneh zvane. Igralo se je ta večer še bolje nego pri premieri; proizvajanje viharja, požarja itd. pa je bilo deloma slabše nego prvič.

Smrt majke Jugovičev, to najkrasnejše delo letošnje sezone našega gledališča, sta si izbrali ga. Dragutinovičeva ter gdčna. Viki Podgorska za svoj častni večer, ki se vrši v nedeljo, dne 20. t. m. Obe sta si pridobili tekom sezone obilo častilcev, prva kot zrela in dovršena umetnica, druga pa kot ena najbolj nadarjenih moči našega gledališkega naraščaja, tako da upamo, da bo ta večer gotovo eden najlepših v našem gledališču.

Zadnje vesti.

Giolitti sestavi novo italijansko vlado.

DKU Rim, 12. junija. (Brezžično). Kralj je poveril Giolittiju s sestavo nove vlade.

LDU Beograd, 11. junija. Iz Pariza javljajo: Nekateri francoski listi komentirajo odstop Nittijeve vlade in trdijo, da dejstvo, da prevzame predsedstvo Giolitti, ne daje mnogo upanja, da bo italijanska zunanja politika Franciji bolj naklonjena kakor je bila pod prejšnjim predsednikom Nittijem; vendar izražajo listi nado, da Giolittijeva politika ne more biti manj naklonjena francosko-italijanski zvezi kakor je bila pod Nittijem.

LDU Beograd, 11. junija. Iz Pariza javljajo listi: Italijanski kralj je konfiriral s Tittonijem in z Orlandom v zadevi ministrske krize.

Iz seje narodnega predstavništva.

LDU. Beograd, 11. junija. Podpredsednik dr. Ivan Ribar otvori ob 17. 97 redni sejanek začasnega narodnega predstavništva. Tajnik Josip Vojinović prečita zapisnik zadnje seje. Zapisnik se vzame na znanje brez ugovora. Prošnje in pritožbe se izročijo odboru za reševanje prošenj in pritožb. Potem čita podpredsednik dr. Ribar poročilo, da je Njegovo visočanstvo prestolonaslednik regent Aleksander podpisal zakon, ki se tiče ljubljanske in beograjske univerze in zakon za ljudske šole. Tajnik Jovanović čita poročilo odbora za volilni zakon. Na to poda poslanec Jaša Prodanović interpelacijo na predsednika skupščine, zakaj mu na zadnji seji ni dal besede, ko je bil prosil za njo. Poslanec protestira proti temu, ker se to ne zлага s poslovnikom. Predsednik odgovori, da s tem ni hotel žaliti poslanca.

Predsednikov odgovor vzame skupščina na znanje. Potem pridejo na dnevni red vprašanja: dr. Ivan Krnic vpraša ministra za agrarno reformo, kako je izvedel agrarno reformo v gorskem okraju na Hrvatskem in posebno na veleposestvu Turna Taxisa. Minister dr. Krizman odgovori, da je vedno postopal v smislu prejšnjega ministra za agrarno reformo.

Drugo vprašanje vloži narodni poslanec Kerubin Šegvić na ministra za šume in rude dr. Kovačevića radi članka v beograjskem listu »Demokracija«, ki obtožuje ministra, da je postopal pri razdelitvi lesa v Bosni v korist pristašev svoje stranke. Minister Kovačević razlaga v daljšem govoru in na podlagi aktov kako se je postopalo v zadevi. Predno se pride na dnevni red, stavi poslanec Anton Todorović (republikanec) zahtevo, da se v svrhu ugotovitve števila poslancev prečitajo njih imena. Po čitanju konstatira predsednik, da je prisotnih 147 poslancev, torej zadostno število. Potem javi podpredsednik, da je seja zaključena in da bo na prihodnji seji kot prva točka dnevnega reda poročilo odbora za volilni zakon. Na to vstane poslanec Jaša Prodanović in predlaga naj se vzame na dnevni red kot prva točka volitev predsednika skupščine. Narodno predstavništvo si osvoji predlog predsednika dr. Ribarja, na kar je ta zaključil sejo ob 17.50. Prihodnja seja bo 12. t. m. ob 16. z naslednjim dnevnim redom: obravnava o poročilih odbora za volilni zakon.

Položaj v Albaniji.

DKU Pariz, 11. junija. (Havas). Po poročilih, ki jih je prejel »Temps« iz Valone je položaj nespremenjen. Albanski rebeli so obkolili mesto do bližine 2 km, zasedli postojanke, ki so jih imeli zasedene poprej Italijani ter pričeli z obleganjem. Italijanski vrhovni poveljnik je dal izprazniti zunanje obrambne postojanke. Mesto varujejo ladje ki se nahajajo v pristanišču. Pričakuje se tudi oddelek križark. Kakor poroča »Temps« dalje, je prišlo med Esad-pašo in beograjsko vlado do sporazuma, po katerem bo Esad-paša zastavil ves svoj vpliv v Albaniji za Jugoslavijo, le da bo Jugoslavija ščitila neodvisnost Albanije ter pripomogla Esad-paši, da postane dosmrtni guverner Albanije. Po njegovi smrti pa bi te pravice prešle na albansko državo samo.

Vprašanje Tešinskega.

DKU Pariz, 11. junija. (Brezžično.) Poljski minister za zunanje stvari je dospel včeraj semkaj. Minister je opolnomočen, da konfirira s češkim zunanjim ministrom radi razsodbe v tešinskem vprašanju.

LDU Praga, 11. junija. Kakor poročajo »Narodni listy« iz Moravske Ostrove, so dospele v Tešinj nove ententne čete, zlasti francoske, ki so zasedle demarkacijsko črto.

Nemška vladna kriza.

DKU Berlin, 11. junija. Državni predsednik je poveril državnega kanclerja s sestavo novega kabineta. Kancler bo stopil tekom dneva v pogajanja z zastopnikom neodvisnih socialistov Crispianom.

DKU Berlin, 12. junija. Neodvisni socialisti so odklonili vstop v novo vlado. To svojo odklonitev so utemeljili v daljši izjavi, kjer pravijo med drugim: Dosedanja neplodna koalicijska je dokazala, da koalicijska ni zmožna udeležiti socijalistične težnje.

Izdaja: Tiskovna zadruga Maribor.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska »Mariborska tiskarna d. d.«

Mala oznanila.

Dvonadstropna hiša se prodaja. Vprašati je v Gregorčičevi ulici 19, I. nadst., pri g. Bodner. 2-2

Kontorist, pisarski uradnik, večer slovenskega in nemškega koncepta, stenograf in strojepisec, se sprejme takoj pri trdku Viljem Freund, usnjarna, Maribor. 3-3

Zamenja se moderna elegantna hiša, štirinadstropna, zidana l. 1914., z električno razsvetljavo in z vsem drugim komfortom v Gradcu proti sliči v Mariboru. Cenjene ponudbe na J. Simčič, realitetna pisarna Maribor, Gregorčičeva ulica št. 6, telefon št. 132.

Lepa salonska obleka za 390 K in plišasti jopič za 380 K se prodaja. Zrinjskega trg št. 3, II. nadst.

Albert Kopač

modna in manufakturna trgovina
Maribor, Glavni trg 17

priporoča svojo bogato zalogo vsega v to stroko spadajočega blaga.

Miroslav Nabergoj, Maribor

5-3 Gosposka ulica št. 14
vhod Tkalska ulica (Webergasse)

Zaloga manufakturnega blaga.

Velik izbor batista, cefirja, platna za srajce in rjuhe, bombaževine, nogavic itd.

Tovarniške cene! Samo na debelo! Direktni uvoz!

Rogaška Slatina

Najboljša mineralna voda

Tempel vrelec, namizna voda

Styria vrelec, medicinska voda

Donatski vrelec, medicinska

:: voda najmočnejše vrste ::

Zastopstvo v vseh večjih mestih in krajih. Dobiva se v vseh prodajalnah in restavracijah. Pojasnila daje

Ravnateljstvo Zdravilišča Rogaska Slatina.

Javna zahvala!

Započeta zbiralna akcija za rešilni avtomobil prostovoljnega rešilnega oddelka v Mariboru je prinesla svoto čistih **101.509 kron 10 vinarjev**, ki se porabi v določene namene.

Podpisani rešilni oddelek se zahvaljuje najprej vsem onim darovalcem, ki so prispevali k temu lepemu skladu. Damam, ki so prodajale znake ter tej človekoljubni stvari pripomogli do tako krasnega uspeha, bodi izrečena zahvala vseh pomoči potrebnih. Posebno pa se zahvaljujemo voditeljicam in voditeljem raznih izdajališč in sicer gospej Baumeister, gospodični Valeriji Friedl, gospej Graselli, gospej dr. Ipavici, gdčni. Mici Krajnc, gospej dr. Lipoldovi, gospej gen. Maistrovi, gospej prof. Matek, gospej Fridi Pirmer, gospej Robaus, gospej Berti Siege, gospej dr. Urbaczek, gdčni. Urbaczek, gospodom Baumeistru, Erihu Pirmerju ter dr. Wiesthalerju.

Lep uspeh te akcije nam bo v bodrilo, da bomo tudi v bodočnosti našo prostovoljno prevzeto dolžnost vršili kar najhitreje in najvestneje.

Maribor, dne 12. junija 1920.

Za prostovoljni rešilni oddelek v Mariboru:

Dr. Karel Ipavici
šef-zdravnik.

Podpirajte „Jugosl. Matico“!

Jakob Lah, Maribor
Glavni trg 2.

Zaloga čevljev, gamaš, perila,
potnih košar, tržnih torbic itd.

Najceneje! 10-4 Solidno!

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem dne 6. junija 1920 zopet odprl svojo

gostilno v Rušah.

Prizadeval si bodem kakor poprej tako tudi sedaj svojim gostom postreči z najboljšimi jedili kakor tudi z izvrstno kapljico.

Za obilen obisk se priporoča

Alojz Mule (Fuks)
Ruše.

Zlet Sokolskega Saveza SHS v Maribor
dne 29. avgusta 1920!

Kreditno društvo Mestne hranilnice v Mariboru, Orožnova ulica 2, I. nadstropje

sprejema vloge na tekoči račun in jih obrestuje po 4%,
dovoljuje menične in kontokorentne kredite trgovcem
in obrtnikom proti 6% obrestim brez drugih stroškov.

Papirne obrisače

(servijete), potne košare, pleteno pohištvo, toaletna mila, zobno kremo, razno galanterijo in drobnarijo na debelo in drobno

Baloh & Rosina, Maribor
Grajski trg št. 3.

Pohištvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprema, podložki, modroci, otomane, spalni in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in univalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapciranega pohištva v vsakem slogu od proste do najlin. izvršitve po jako nizkih cenah pri trdki za pohištvo

KAREL PREIS, Maribor
Slomšekov trg št. 6

Svoboden ogled! 217 Ceniki zastoj!

Mariborska eskomptna banka.

Maribor, meseca junija 1920.

Vabilo na subskripcijo delnic.

Redni občni zbor dne 31. majnika 1920 je sklenil zvišati delniško glavnico od 6 na 10 milijonov kron ter pooblastil upravni svet izdati 10.000 komadov novih delnic po K 400.— nominalne pod sledečimi pogoji:

1. Starim delničarjem se zagotovi opsijska pravica na ta način, da pripadejo na pet starih delnic dve novi delnici po kurzu K 700.—.

Za izvrševanje opsijske pravice je treba deponirati delnice pri centrali v Mariboru, ali pri njenih podružnicah v Murski Soboti in Velikovcu.

2. Ostalih 4000 delnic se prepusti po kurzu K 850.— novim delničarjem.

3. Delnice participirajo na čistem dobičku banke od 1. julija 1920.

4. Kurzni dobiček po odbitku stroškov in pristojbin se dodeli rezervnemu zakladu.

5. Kupnino je pri prijavi polno vplačati. Od tega zneska se povrnejo 5% obresti do 30. junija 1920.

6. Prijavi se lahko osebno pri banki v Mariboru in pri njenih podružnicah v Murski Soboti in Velikovcu ali pismeno s priloženo tiskovino v času od 1. do vštetega 30. junija 1920.

7. Dodelitev delnic si pridrži upravni svet.

Upravni svet
Mariborske eskomptne banke.